

การสร้างบ้านแปลงเมืองลับแลให้เป็นเมืองท่องเที่ยว

เทศบาลตำบลศรีพนมมาศ จังหวัดอุตรดิตถ์

เนื่องด้วยเทศบาลตำบลศรีพนมมาศตั้งอยู่ในอำเภอลับแล ซึ่งเมืองลับแลถือว่าเป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญต่อการอนุรักษ์และถ่ายทอดให้ชนรุ่นหลังได้รับทราบมานาน ถึงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของเมืองลับแล ซึ่งเริ่มที่จะขาดการเอาใจใส่ดูแล ดังนั้นคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลศรีพนมมาศจึงมีแนวคิดจะทำการฟื้นฟูประวัติความเป็นมาของเมืองลับแลขึ้นพร้อมกับทำการส่งเสริมการประกอบอาชีพของคนในชุมชน เนื่องจากในตำบลศรีพนมมาศมีสินค้าพื้นบ้านที่ได้รับความนิยมอยู่หลายอย่าง ได้แก่ ลางสาด ทุเรียน ไม้กวาด และหอมแดง ที่เป็นสินค้าที่มีชื่อเสียงของเมืองลับแล แต่ขาดการสนับสนุนด้านการจัดหาสถานที่สำหรับจำหน่ายสินค้า

วิถีใหม่

ปี 2544 เทศบาลตำบลศรีพนมมาศดำเนินโครงการสร้างบ้านแปลงเมืองลับแลให้เป็นเมืองท่องเที่ยว เพื่อสร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนตระหนักถึงการมีเอกลักษณ์วัฒนธรรมที่เฉพาะของเมืองลับแลเป็นเอกลักษณ์วัฒนธรรม และฟื้นฟูสถานที่ประวัติศาสตร์ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว รวมทั้งมุ่งเน้นการสร้างรายได้ให้กับประชาชนในชุมชน

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. การดำเนินงานด้านการปรับปรุงสถานที่
 - สร้างซุ้มประตูเมืองทางเข้า-ออก
 - สร้างประติมากรรมแม่มา้ย
 - จัดทำประวัติม่อนจำศีล
 - สร้างบันไดทางขึ้นไปถ้ำ และปรับปรุงสถานที่ประดิษฐานพระเหลือ (พระพุทธรูป)
 - ปรับปรุงสวนสาธารณะ
2. สร้างรถรางสายบริการนักท่องเที่ยว เพื่อนำนักท่องเที่ยวเยี่ยมชมความงามโดยรอบเมืองลับแลประมาณ 10-20 กิโลเมตร
3. จัดทำแผนป้ายและเอกสารแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว รวมทั้งขอรับการสนับสนุนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หน่วยงานภาครัฐและเอกชน และประชาชนเมืองลับแล ในการช่วยประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเมืองลับแล
4. ปลุกจิตสำนึกโดยจัดตั้งองค์กรประชาชน 6 ชุมชน มีสมาชิกทั้ง 120 คน ซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละชุมชน และจัดแต่งตั้งคณะกรรมการองค์การประชาชนจำนวน 15-20 คน สำหรับจัดการด้านการท่องเที่ยวเมืองลับแล
5. แต่งตั้งคณะกรรมการเยาวชนชุมชน 6 ชุมชน จำนวน 60 คน ซึ่งเป็นเยาวชนในแต่ละชุมชน ๑ ละ 10 คน เพื่อเข้ารับการฝึกอบรม บำเพ็ญประโยชน์ ออกค่ายอาสาพัฒนาอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน
6. ฝึกอบรมอาสาสมัครเยาวชนมัคคุเทศก์จำนวน 7 คน โดยวิทยากรจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจำนวน 1 คน เพื่อให้เป็นบริการมาตรฐานเดียวกัน

ข้อมูลพื้นฐานปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: ลับแล

จังหวัด: อุตรดิตถ์

ประชากร: 3,282 คน

พื้นที่: 1.48 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
เทศบาลตำบล

การเลือกตั้ง : ทางตรง

7. เทศบาลตำบลศรีพนมมาศส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนจำหน่ายสินค้าบริเวณริมถนนสายเอเชีย ประมาณ 20 ครอบครัว เทศบาลจัดหาพื้นที่ดำเนินการ โดยไม่ให้ผิดระเบียบของกรมทางหลวง

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

โครงการสร้างบ้านแปลงเมืองลับแลให้เป็นเมืองท่องเที่ยวได้รับการสนับสนุนเงินอุดหนุน ดังนี้

1. ปี 2544 เทศบาลตำบลศรีพนมมาศจัดสรรเงินงบประมาณเป็นเงิน 330,000 บาท สำหรับสร้างรกรางบริการนักท่องเที่ยว
2. ปี 2546 ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เป็นเงิน 5,000,000 บาท
 - สร้างซุ้มประตูเมืองทางเข้า-ออก
 - สร้างประติมากรรมแม่มา้ย
3. ปี 2546 เทศบาลตำบลศรีพนมมาศจัดสรรเงินงบประมาณเป็นเงิน 1,800,000 บาท
 - จัดทำประติมากรรมจำลอง
 - สร้างบันไดทางขึ้นไปถ้ำ
 - ปรับปรุงสวนสาธารณะ

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. รกรางสายบริการ (12 บล็อก)	จำนวน 1 ขบวน

บุคลากร

1. นายกเทศมนตรีและคณะผู้บริหารเทศบาล	สร้างจิตสำนึกและเป็นผู้ผลักดันให้เกิดการฟื้นฟูประวัติความเป็นมาของเมืองลับแล
2. สมาชิกองค์กรประชาชน 6 ชุมชน	จำนวน 120 คน
3. คณะกรรมการเยาวชนชุมชน 6 ชุมชน	60 คน
4. อาสาสมัครเยาวชนมัคคุเทศก์	7 คน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
กลางปี 2544	-นายกเทศมนตรีเสนอโครงการสร้างบ้านแปลงเมืองลับแลเป็นเมืองท่องเที่ยวเข้าสู่สภาเทศบาลร่วมกันพิจารณา -ประสานขอความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กรมศิลปากรเพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของเมืองลับแล	-คณะผู้บริหารเทศบาล/ เจ้าหน้าที่กรมศิลปากร
ปลายปี 2544	-ประชุมเพื่อของบประมาณจากเทศบาลในจัดสร้างรถรางสายบริการ -สร้างรถรางเพื่อบริการรับส่งนักท่องเที่ยวบริการนักท่องเที่ยว -ประสานขอความร่วมมือกับประชาชนในการร่วมกันอนุรักษ์เอกลักษณ์และวัฒนธรรมของเมืองลับแล	-คณะผู้บริหารเทศบาล/ เจ้าหน้าที่กรมศิลปากร/ ประชาชนในชุมชน
ต้นปี 2545	-ใช้เงินที่ปรับลดค่าใช้จ่ายจากราคากลางตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2543 มาดำเนินการโครงการนี้	-เทศบาลตำบล
เมษายน 2545	-เปิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวอย่างเป็นทางการ	-เทศบาลตำบล

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
2545	-ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลจำนวน 5,000,000 บาท -จัดตั้งองค์กรประชาชน 6 ชุมชน -แต่งตั้งคณะกรรมการเยาวชนชุมชน 6 ชุมชน	-เทศบาลตำบล /องค์การประชาชน/ คณะกรรมการเยาวชน
2545	-ประสานงานขอรับการสนับสนุนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนประชาชนเมืองลับแล ในการช่วยประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเมืองลับแล	-เทศบาลตำบล /การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน
สิงหาคม 2545	-ขอรับความเห็นชอบจากสภาเทศบาลเพื่อดำเนินการตามโครงการจำนวน 1,800,000 บาท	-เทศบาลตำบล
สิงหาคม 2545	-เทศบาลอนุมัติเงินงบประมาณในการจัดทำประวัติม่อนจำศีล สร้างบันไดขึ้นถ้ำ และปรับปรุงสวนสาธารณะ	-เทศบาลตำบล
ปลายปี 2546	-ดำเนินการจัดทำประวัติม่อนจำศีล สร้างบันไดขึ้นถ้ำ และปรับปรุงสวนสาธารณะ	-เทศบาลตำบล

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร -- -- บทบาทความร่วมมือ --

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย/หน่วยงานภาครัฐ/เอกชน และ
-ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเมืองลับแล

ประชาชนเมืองลับแล

กรมศิลปากร

-ศึกษาประวัติความเป็นมาของเมืองลับแล

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. เมืองลับแลถือว่าเป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ที่เล่าขานกันมานาน แต่ไม่ได้รับการถ่ายทอดให้บุคคลได้รับทราบส่งผลให้รุ่นหลังได้รับเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของเมืองลับแลไม่ได้รับการเอาใจใส่ดูแล จึงไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว
2. ตำบลศรีพนมมาศมีสินค้าพื้นบ้านที่ได้รับความนิยมอยู่หลายอย่างที่เอกลักษณ์ของชาวลับแล แต่ขาดการสนับสนุนด้านการจัดหาสถานที่เพื่อจำหน่ายสินค้า

หลังการดำเนินการ

1. เมื่อทำการฟื้นฟูประวัติความเป็นมาและดำเนินการสร้างชุมประดูเมืองทางเข้า-ออก ประติมากรรมแม่ย่า จัดทำประวัติม่อนจำศีลของเมืองลับแล ทำให้มีนักท่องเที่ยวสนใจมาเที่ยวประมาณปีละ 10,000 คน
2. เทศบาลตำบลศรีพนมมาศส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนตั้งร้านค้าเพื่อจำหน่ายสินค้าบริเวณริมถนนสายเอเชีย ประมาณ 20 ครัวเรือน ส่งผลให้แต่ละครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้นประมาณ 5,000 บาทต่อปี

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. โครงการนี้เป็นโครงการใหญ่ ต้องใช้ระยะเวลาและงบประมาณจำนวนมาก นอกจากนี้ต้องใช้ผู้ที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานเพื่อที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	1. นายกเทศมนตรีทำการคัดเลือกทีมงานที่มีคุณสมบัติตรงตามหน้าที่ในการรับผิดชอบ
2. การปลูกจิตสำนึกนักท่องเที่ยวให้คืนกลับมา ต้องอาศัยเวลาและวิธีการหลายรูปแบบ ซึ่งเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก	2. นายกเทศมนตรีทำการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง โดยใช้สื่อหลายรูปแบบเพื่อให้สามารถเข้าถึงประชาชนได้

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ความตั้งใจจริงของเทศบาลต้องการผลักดันให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวขึ้นในเมืองลับแล โดยบริหารจัดการด้วยความโปร่งใสจนได้รับความไว้วางใจจากประชาชนในพื้นที่ให้ดำเนินการต่อไป
2. การจัดประชาคมหมู่บ้านและประชาคมตำบล ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเมืองลับแล รวมทั้งการให้ความร่วมมือกับทางเทศบาลในการดูแลแหล่งท่องเที่ยวและเผยแพร่ประวัติศาสตร์ที่สำคัญให้เป็นที่รู้จักทั่วกัน

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

1. เทศบาลตำบลศรีพนมมาศจัดงบประมาณต่อเนื่องปี 2547 เพื่อทำการจำลองสถานที่สำคัญของเมืองลับแล โดยสร้างพิพิธภัณฑ์บ้านพระศรี ของดีเมืองลับแลและจำลองสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และเป็นแหล่งท่องเที่ยว
2. จัดทำโครงการเสริมสร้างภาคประชาชน ซึ่งเป็นองค์การที่ช่วยสนับสนุนให้การสร้างบ้านแปลงเมืองลับแลมีความยั่งยืนต่อไป โดยทำการประชาสัมพันธ์และตรวจสอบมาตรฐานคุณภาพทั้งสินค้าบริการผลิตภัณฑ์
3. สร้างแหล่งการเรียนรู้และศูนย์ OTOP ตลอดจนสถานที่จำหน่ายสินค้าปลอดสารพิษ
4. สร้างโฮมสเตย์ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
5. สร้างศูนย์กีฬามาตรฐานพร้อมสวนสุขภาพเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพทั้งทางกายและใจที่ดี

เทศบาลมีวิสัยทัศน์พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา ดังนี้

วิสัยทัศน์

"ศรีพนมมาศ คือศูนย์กลางแห่งอารยธรรม แหล่งการเรียนรู้ และความอุดมสมบูรณ์ของเมืองลับแล ที่ไม่มีวันสิ้นสูญสลาย (SRIPHANHOMMAS NEVER DIE)"

พันธกิจ

1. จัดให้มีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ
2. บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชน
3. ส่งเสริมและพัฒนาระบบป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
4. มีการพัฒนาระบบป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. รักษาความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
6. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกๆระดับ
7. ส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมตลอดจนภูมิปัญญาของท้องถิ่น
8. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จุดมุ่งหมาย

สร้างบ้านแปลงเมืองลับแล ไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกๆ ด้าน

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายเจษฎา ศรีดีสุด
ตำแหน่ง : นายกเทศมนตรี
หน่วยงาน : เทศบาลตำบลศรีพนมมาศ
ที่อยู่ : เทศบาลตำบลศรีพนมมาศ อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์
โทรศัพท์ : (055) 431-103, (055) 450-066

ชื่อ-นามสกุล : นายสุพร บุญโยประการ
ตำแหน่ง : รองนายกเทศมนตรี
หน่วยงาน : เทศบาลตำบลศรีพนมมาศ
ที่อยู่ : เทศบาลตำบลศรีพนมมาศ อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์
โทรศัพท์ : (055) 431-103, (055) 431-076

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2544

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาลตำบล
สถานที่ตั้ง	859 ถนนเขาน้ำตก ตำบลศรีพนมมาศ อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ 53130
ขนาดพื้นที่ งบประมาณรายจ่าย	1.48 ตารางกิโลเมตร 25,117,476.54 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
งบประมาณรายได้	29,199,915.90 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	75 คน 26 คน พนักงานท้องถิ่น 15 คน ลูกจ้างประจำ 34 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	3,282 คน
จำนวนครัวเรือน	1,115 ครัวเรือน
ประชากรแฝง	1,000 คน
รายได้เฉลี่ยประชากร	57,100 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	เทศบาลตำบลศรีพนมมาศเป็นเมืองสงบสุข ประชาชนมีอัธยาศัยไมตรีที่ดี มีวัฒนธรรมเป็นของตนเอง และมีตำนานเล่าขานที่สำคัญอย่างเมืองลับแล อนุสาวรีย์แม่มาลัย ซึ่งเป็นประวัติศาสตร์ที่สำคัญ นอกจากนี้ในพื้นที่ยังเป็นแหล่งธุรกิจในการจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง ได้แก่ ลางสาด ทุเรียน ไม้กวาด และหอมแดง ที่มีชื่อเสียงของชาวลับแล สภาพพื้นที่ทั่วไปเป็นที่ราบมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ล้อมรอบด้วยภูเขา มีบ้านพักอาศัยของประชาชนกระจายอยู่ทั่วไปปะปนกับพื้นที่ทำการเกษตร มีทางคมนาคมที่สะดวก นอกจากนี้การบริการด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่พร้อมต่อการพัฒนาในหลายๆ ด้าน